

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5P/47/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3522201910
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2022:3522201910.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B. F., nar. XX.XX.XXXX, M.I., nar. XX.XX.XXXX a G., nar. XX.XX.XXXX v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti rodičov: matky N. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. XXXX/XX, I. W. I. O., t.č. bytom T. XX, I. W. I. O. a otca W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. U. XXXX/XX, I. W. I. O., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom v konaní o nariadenie ústavnej výchovy, takto

rozhodol:

I. Maloletým deťom: F. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. M.I. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. G. B., nar. XX.XX.XXXX sa nariaďuje ústavná starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v Centre pre deti a rodiny Trenčín, so sídlom Jilemnického 40, Trenčín.

II. Matka N. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. W. I. O., L. U.. XXXX/XX je povinná prispievať na výživu mal. detí každého z nich sumou vo výške 30% zo sumy životného minima, pre nepľnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na účet Centra pre deti a rodiny Trenčín, so sídlom Jilemnického 40, Trenčín.

III. Otec W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. W. I. O.K., L. U.. XXXX/XX je povinný prispievať na výživu mal. detí každého z nich sumou vo výške 30% zo sumy životného minima, pre nepľnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na účet Centra pre deti a rodiny Trenčín, so sídlom Jilemnického 40, Trenčín.

IV. Uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8PPOm/4/2022-7 zo dňa 11.05.2022 sa týmto zrušuje, a to dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom zo dňa 10.05.2022 orgán sociálno-právnej ochrany detí požadoval, aby nariadil nad mal. deťmi B. F., M. F. G. ústavnú starostlivosť, ktorá by bola realizovaná v Centre pre deti a rodiny Trenčín. Zároveň orgán sociálno-právnej ochrany detí podal podnet na dočasnú úpravu pomerov maloletých detí ich umiestnením v CDR na základe neodkladného opatrenia do doby právoplatného rozhodnutia vo veci.

2. Tunajší súd uznesením č.k. 8PPOm/4/2022-7 zo dňa 11.05.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti B.: F., M. F. G.W. dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Trenčín. Následne na základe návrhu kolízneho opatrovníka začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. deťmi.

3. Vo svojom návrhu úrad sociálno - právnej ochrany detí uviedol, že mal. deti sa nachádzajú v CDR Trenčín od 6/2021, kedy ich tunajší súd zveril do dočasnej starostlivosti centra neodkladným opatrením sp. zn. 9PPOm/1/2021 zo dňa 10.05.2021. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že matka mal. detí pre svoj zhoršený zdravotný stav neodkázala o ne zabezpečovať starostlivosť. Starostlivosť o deti reálne v tom čase zabezpečovali susedia, súčasný manžel matky bol vo výkone trestu. Nakoľko nedošlo od umiestnenia detí v CDR k náprave pomerov na strane matky tunajší súd rozsudkom 6P/19/2021 zo dňa 14.10.2021 uložil deťom výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej pomoci maloletým deťom a zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov matky na šesť mesiacov. Matka počas tohto obdobia opakovane zmenila bydlisko. Jej manžel nepracuje, opatruje ju, nakoľko si to vyžaduje jej zdravotný stav. Manžel matky mal už pred nástupom na výkon restu problém s nadmerným užívaním alkoholu, po prepustení bola spolupráca s ním spočiatku bezproblémová, mal. deti opakovane uvoľňované do ich domácnosti aj na pobyty. Situácia sa zmenila od februára 2022, kedy pracovníci UPSVaR aj CDR opakovane pri kontakte s rodinou dospeli k podozreniu, že manžel matky bol pod vplyvom alkoholu.

4. Matka s nariadením ústavnej výchovy nesúhlasila. Uviedla, že má dcéry veľmi rada a chcela by sa o ne starať.

5. Otec mal. detí sa k návrhu žiadnym spôsobom nevyjadril. Všetky písomnosti v konaní mu boli doručované v súlade s § 116 ods. 2 CSP, pojednávania sa nezúčastnil, svoju neúčast' neospravedlnil.

6. Prokurátor s návrhom súhlasil.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením návrhu, rodných listov mal. detí, úradného záznamu UPSVaR, správy CDR Trenčín, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8PPOm/4/2022 a zistil nasledovný stav veci:

8. Maloleté deti B. sú deťmi matky N. B.. Ako otca majú všetky tri deti v rodnom liste zapísaného W. B., ktorému svedčí prvá domnienka otcovstva. Z výpovede matky vyplýva, že biologickým otcom mal. M. a mal. G. je Y. B.. Menovaný sa k otcovstvu oboch dievčat hlási a rád by sa podieľal na ich výchove.

9. Zo záznamu správy orgánu sociálno - právnej ochrany dieťaťa vyplýva, že v prípade prinavrátania detí do starostlivosti matky existuje riziko ohrozenia života, zdravia a narušenia priaznivého vývoja mal. detí. Tento záver vyvodil UPSVaR zo skutočností, že od februára 2022 pracovníci úradu pri kontakte s manželom matky Y. B. opakovane nadobudli dojem, že je pod vplyvom alkoholu, pričom bol na pracovníkov UPSVaR a CDR verbálne agresívny. Dychovú skúšku na prítomnosť alkoholu v krvi opakovane odmietol a odmietol aj možnosť absolvovať test na alkohol v autorizovanom zariadení.

10. Zo správy CDR zo dňa 31.08.2022 vyplývajú rovnaké skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že deti boli svedkami požívania alkoholu a agresie manžela matky. Zároveň zo správy vyplýva, že citová väzba medzi všetkými deťmi a matkou je zachovaná a obojstranne silno zachovaná. Matka prejavuje o deti záujem, pre svoj zhoršený zdravotný stav však nie je však schopná tieto navštevovať, preto sa návštevy realizujú v domácom prostredí kam deti privádzajú pracovníci CDR.

11. Podľa § 44 ods. 1 až 4 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa 54 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne

ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

13. Podľa § 55 ods. 1 až 3 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

14. Podľa § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

16. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

17. V danej veci mal súd za preukázané, že nariadenie ústavnej starostlivosti mal. detí B. je nevyhnutným riešením ich nepriaznivej situácie. V predmetnej veci sa súd pred nariadením ústavnej starostlivosti pokúšal využiť iné formy riešenia rodinnej situácie detí avšak neúspešne. Maloletým deťom bolo za účelom odbornej pomoci uložené dočasné výchovné opatrenie, pričom matke bola poskytnutá dostatočná lehota, ako aj odborná pomoc na zabezpečenie úpravu rodinných a sociálnych pomerov. Napriek tejto skutočnosti možno konštatovať, že matka nateraz nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o mal. deti, sama je v dôsledku svojho zhoršeného zdravotného stavu odkázaná aspoň na príležitostnú pomoc tretej osoby. Najproblematickejším zistením je však správanie Y. B., manžela matky, ktorý je zároveň údajne biologickým otcom mal. M. F. G.. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že menovaný má problém s nadmerným užívaním alkoholu, ktorý však bagatelizuje a nie je schopný a ochotný si ho priznať. Situáciu dokresľuje aj fakt, že menovaný sa dostavil na pojednávanie, kde žiadal byť vypočutý ako svedok, kedy bol viditeľne pod vplyvom alkoholu, čo bolo následne preukázané aj dychovou skúškou. Súd preto od jeho výsluchu upustil. Z uvedeného vyplýva, že rodinné prostredie, do ktorého by mali byť maloleté navrátené nespĺňa požiadavky na vhodný vývoj maloletých detí. V okruhu maloletých detí v súčasnosti niet žiadnej vhodnej osoby s rodinným či iným vzťahom, ktorá by túto starostlivosť dokázala zabezpečiť. Keďže predchádzajúce miernejšie výchovné opatrenia nevedli k

náprave pristúpil súd k tomu, že nad maloletými deťmi B. nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v centre pre deti a rodiny.

18. Keďže v danej veci bola nariadená ústavná starostlivosť súd v súlade s § 81 Zákona o rodine uložil obom rodičom povinnosť poukazovať výživné pre každé z detí na účet ústavného zariadenia. Vzhľadom na majetkové a príjmové pomery oboch rodičov, súd uložil obom rodičom prispievať na výživu každého z detí v zákonom stanovenej minimálnej výške 30% zo sumy životného minima pre nepĺnoleté nezaopatrené dieťa. Zhodnotil pritom skutočnosť, že jediným príjmom matky je t.č. invalidný dôchodok vo výške 386,- eur. Príjmy a majetkové pomery otca súd nedokázal zistiť podrobnejšie nakoľko od prepustenia z výkonu trestu v 2/2022 nie je evidovaný v evidencii Sociálnej poisťovne, pričom sa na adrese trvalého pobytu nezdržiava. Súd zároveň vzal do úvahy situáciu ohľadom otcovstva mal. detí pričom konštatuje, že je právom každého dieťaťa, aby malo v rodnom liste zapísaného skutočného otca. Vyživovaciu povinnosť oboch rodičov určil súd s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie nemôže podať účastník, ktorý sa tohto práva vzdal.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.